

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
КЗВО ЛОР «Львівська медична
академія імені Андрея Крупинського»
Протокол №1 від 29.08.2025 р.

Навчальна програма

Тема заходу БПР	Відповідальність сестри медичної / брата медичного на преаналітичному етапі. Сучасні методи і системи забору біологічного матеріалу.
Вид заходу	Майстер-клас
Цільова аудиторія	Спеціальності фахівців у сфері охорони здоров'я.
Мета заходу	Метою є підвищення та вдосконалення професійних компетентностей медичних сестер і братів медичних на преаналітичному етапі шляхом демонстрації та відпрацювання сучасних методик і систем забору біологічного матеріалу. Учасники працюватимуть безпосередньо з покроковими алгоритмами дій, манекенами та навчальними матеріалами, що сприятиме формуванню практичних навичок для безпечного та якісного взяття біологічного матеріалу, дотримання стандартів інфекційного контролю та мінімізації помилок на преаналітичному етапі. Після завершення заходу учасники зможуть: – знати та розуміти основні принципи організації та проведення забору біологічного матеріалу, включаючи оцінку готовності пацієнта, правила асептики та антисептики; – застосовувати сучасні системи та методи взяття матеріалу (кров, сеча, інші біологічні зразки) відповідно до професійних стандартів; – опановувати практичні навички запобігання гемолізу, контамінації зразків та інших помилок на преаналітичному етапі; – дотримуватися правил інфекційної безпеки та правильно використовувати засоби індивідуального захисту; – маркувати та транспортувати зразки для лабораторного дослідження, забезпечуючи збереження їх якісних характеристик; – аналізувати типові помилки на преаналітичному етапі та впроваджувати заходи для їх запобігання.
Перелік компетентностей, що набуваються або вдосконалюються	• Опанує знання та навички організації та підготовки до забору біологічного матеріалу. Учасник буде здатен: – пояснити етапи підготовки пацієнта та матеріалу до забору; – оцінювати готовність пацієнта та безпечність умов для процедури; – дотримуватися правил асептики та антисептики; – підготувати необхідні інструменти та матеріали для взяття зразків. • Оволодіє практичними навичками забору біологічного матеріалу. Учасник буде здатен: – застосовувати сучасні системи та методи взяття матеріалу (кров, сеча, інші зразки); – виконувати маніпуляції згідно з професійними стандартами та внутрішніми протоколами;

	– працювати з одноразовим та багаторазовим обладнанням без шкоди для пацієнта; – демонструвати покрокову техніку безпечного та якісного взяття матеріалу. • Опанує підходи до запобігання преаналітичним помилкам. Учасник буде здатен: – розпізнавати потенційні джерела гемолізу, контамінації та інших пошкоджень зразків; – здійснювати правильне маркування та транспортування зразків; – вживати заходів для забезпечення стабільності та якості матеріалу до лабораторного дослідження; – застосовувати алгоритми дій у разі виникнення нестандартних ситуацій. • Сформує компетентність у дотриманні інфекційної та особистої безпеки. Учасник буде здатен: – використовувати засоби індивідуального захисту відповідно до стандартів; – організовувати безпечний простір для проведення процедури; – дотримуватися правил інфекційного контролю при роботі з біологічним матеріалом; – мінімізувати ризики інфікування та процедурних помилок. • Опанує навички комунікації та документування. Учасник буде здатен: – правильно пояснювати пацієнту етапи та особливості процедури; – оформлювати документацію про забір матеріалу відповідно до вимог установи; – вести аналіз та контроль над преаналітичними процесами для підвищення якості лабораторних досліджень.
Опис структури заходу	1. Вступ • Привітання учасників, знайомство та визначення рівня підготовки групи. • Ознайомлення з метою майстер-класу, очікуваннями учасників, регламентом та організаційними моментами. • Короткий огляд ролі та відповідальності медичної сестри/брата медичного на преаналітичному етапі та важливості дотримання стандартів забору біологічного матеріалу. 2. Теоретичний блок. Основи преаналітичного етапу та безпечного забору біологічного матеріалу • Принципи безпеки при роботі з пацієнтами та біологічними рідинами. • Основні вимоги до підготовки до забору матеріалу: ідентифікація пацієнта, правильна підготовка пробірок, інструментів та обладнання. • Розпізнавання потенційних ризиків (кровотечі, інфекційні загрози, алергічні реакції). • Дотримання інфекційного контролю та використання засобів індивідуального захисту. Практична частина (очна форма) • Демонстрація правильного способу взяття крові та інших біологічних матеріалів. • Відпрацювання на манекенах або тренажерах технік венепункції та забору матеріалу.

	• Ідентифікація та усунення помилок у процесі взяття проб (контроль гемолізу, запобігання контамінації) 3. Теоретичний блок. Сучасні методи та системи забору біологічного матеріалу • Огляд різних систем забору крові та інших біоматеріалів (вакуумні системи, шприци, капілярні методи). • Порівняння традиційних та сучасних методик, переваги та обмеження кожного методу. • Правильне маркування, транспортування та первинна обробка матеріалу. Практична частина (очна форма) • Відпрацювання роботи з різними системами забору біоматеріалу. • Демонстрація правильного маркування та пакування проб. • Моделювання ситуацій помилок та відпрацювання алгоритмів їх виправлення. 4. Теоретичний блок. Робота з критичними пацієнтами та нестандартні ситуації • Забір матеріалу у пацієнтів з важкими станами: агресивні або психічно нестабільні пацієнти, діти, пацієнти з коагулопатіями. • Алгоритми дій у разі ускладнень (синкопальні стани, гематоми, кровотечі). Практична частина (очна форма) • Відпрацювання алгоритмів роботи з особливими групами пацієнтів. • Симуляції екстрених ситуацій при заборі матеріалу та відпрацювання відповідних дій. 5. Теоретичний блок. Інфекційна та особиста безпека • Використання засобів індивідуального захисту під час забору біоматеріалу. • Особливості поводження з кров'ю та іншими біологічними рідинами. • Правила дезінфекції та утилізації матеріалів після забору. Практична частина (очна форма) • Демонстрація правильного використання ЗІЗ та інструментів. • Відпрацювання миття та обробки рук, поводження з пробами та матеріалами після забору. 6. Рефлексія та підведення підсумків • Обговорення отриманих знань і практичних навичок. • Аналіз типових помилок та складних ситуацій під час забору біоматеріалу. • Оцінювання засвоєння матеріалу через практичні вправи та тестування. • Рефлексія учасників щодо власної готовності діяти відповідально та безпечно на преаналітичному етапі.
Загальний обсяг навчального навантаження	15 академічних годин / 11,5 астрономічних годин
Форми організації та проведення заходу	• Очний майстер-клас із демонстрацією сучасних методик: безпосереднє показове виконання процедур збору біологічного матеріалу, підготовки та маркування зразків, первинної оцінки стану пацієнта, дотримання стандартів безпеки та інфекційного контролю.

	• Практичні вправи на робочих місцях: відпрацювання навичок забору біологічного матеріалу (кров, сеча, інші біологічні рідини), технік іммобілізації при необхідності, правильного користування засобами індивідуального захисту, з постійним контролем та фідбеком від тренера. • Симуляційне навчання у змодельованих клінічних ситуаціях: робота в команді при невідкладних станах пацієнта на преаналітичному етапі, включаючи ситуації масивної кровотечі, непритомності, судом, анафілаксії; відпрацювання алгоритмів дій та взаємодії персоналу. • Інтерактивна лекція та демонстраційні сесії: подача теоретичних основ стандартизованих методів забору та обробки біологічного матеріалу, правил безпеки, інфекційного контролю, типових помилок і способів їх уникнення; активне обговорення питань у групі. • Зворотний зв'язок та рефлексія: обговорення результатів практичних вправ, аналіз правильності виконання процедур, самооцінка готовності працювати на преаналітичному етапі, визначення напрямів вдосконалення професійних компетентностей.
Методи організації та проведення заходу	• Інтерактивна очна лекція – подача теоретичного матеріалу з елементами діалогу, демонстрацією алгоритмів збору біологічного матеріалу, правил інфекційного контролю та безпеки, використанням презентацій, схем, відео та наочних демонстрацій для кращого засвоєння інформації. • Очний майстер-клас – покрокова демонстрація сучасних методик та технік роботи на преаналітичному етапі (підготовка та забір біологічного матеріалу, маркування та транспортування зразків, дотримання стандартів безпеки), із залученням учасників до активного практичного виконання завдань під контролем тренера та отриманням миттєвого фідбеку. • Симуляційне очне навчання – моделювання типових і критичних клінічних ситуацій (масивна кровотеча, непритомність, судом, анафілаксія, гіпоглікемія) із відпрацюванням алгоритмів дій, взаємодії в команді та контролем правильності виконання процедур. • Проблемно-орієнтоване навчання (PBL) – розбір клінічних кейсів із реальних ситуацій на преаналітичному етапі, обговорення пріоритетних дій, аналіз можливих рішень та формування обґрунтованих висновків відповідно до стандартів професійної діяльності. • Обговорення та рефлексія – підсумкове осмислення навчального матеріалу, обмін досвідом та думками, аналіз типових помилок при заборі біологічного матеріалу, закріплення правильних дій та алгоритмів роботи. • Навчальні тести та практичні ситуаційні завдання – оцінка засвоєних знань і навичок через тестування, аналіз клінічних кейсів і практичних сценаріїв, що моделюють реальні умови роботи на преаналітичному етапі.
Матеріально-технічне забезпечення освітнього заходу	• Комп'ютер + проектор та екран / монітор – для демонстрації презентацій, схем, теоретичного матеріалу, відео- або фото-інструкцій, які пояснюють процедури забору, маркування, безпеки тощо.

	• Манекени / симуляційні руки / руки-тренажери для венепункції (adult / pediatric) – для практичного відпрацювання навичок взяття крові та забору біоматеріалу. • Системи для забору крові / біоматеріалу – вакуумні пробірки (vacutainer / ETS), пробірки різних типів і з різними добавками залежно від аналізів, штекери/тримачі для вакуумних трубок, голки (включно з «butterfly» або winged-sets для складних/дрібних вен). • Ланцети, одноразові набори для забору капілярної крові – для демонстрації і відпрацювання альтернативних методів взяття матеріалу (наприклад, для аналізів крові з пальця). • Турнікет, джгут для венепункції – для правильної венозної пункції. • Анестезуючі/антисептичні засоби: серветки/пакети з антисептиком або спиртові серветки для обробки шкіри перед пункцією. • Рукавички (одноразові, стерильні або оглядові), захисні маски / щитки / халати / ЗІЗ – для забезпечення інфекційної та біологічної безпеки під час процедур. • Контейнери для утилізації гострих та біологічних відходів (sharps-контейнери, біоконтейнери для відходів з біоматеріалами) – для безпечного утилізування голок, пробірок тощо. • Матеріали для фіксації / обробки після забору: марлеві серветки, бинти, пластирі чи пов'язки / перев'язувальні матеріали, ватні диски, гіпоалергенні смужки – для надання першої допомоги після пункції. • Пробірки і контейнери для транспортування та зберігання зразків: марковані пробірки, етикетки/стикери для ідентифікації, пакети або контейнери для безпечного транспортування до лабораторії. • Санітарно-гігієнічні засоби / препарати: дезінфектанти, засоби для обробки рук, одноразові рушники, контейнери для утилізації, чисті робочі поверхні / покриття – для підтримки чистоти, уникнення контамінації та дотримання інфекційних стандартів.
Форми підсумкового контролю	• Тестування – перевірка теоретичних знань за допомогою тестових завдань (20 завдань, 100%, з яких не менше 15 правильних відповідей (75%) необхідні для успішного проходження). • Вирішення ситуаційних задач – аналіз змодельованих клінічних сценаріїв: неправильне маркування або транспортування зразка, забруднення матеріалу, нестандартні ситуації під час забору крові або інших біологічних рідин з обговоренням правильних алгоритмів дій та командної взаємодії. • Практично-демонстраційний блок – учасники виконують або аналізують покрокових демонстрацій сучасних методів забору: вакуумні системи, забір інших біологічних рідин, маркування та пакування зразків, дотримання правил інфекційного контролю. • Рефлексія та самооцінка – обговорення учасниками власного досвіду та готовності діяти на преаналітичному етапі, аналізу типових помилок та складних моментів, визначення шляхів удосконалення практичних навичок.